

Monumentnummer*: 530896

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 02 november 2009
Kadaster deel/nr 82721/75

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Philippine Terneuzen Zeeland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Philippine

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Philippine C 3013

Omschrijving**

Inleiding

Rooms-Katholieke bakstenen KOEPELKERK met toren en consistorie naar een ontwerp uit 1952 naar ontwerp van Alphons M. Siebers (1893-1978) en Wilhelm M. van Dael (1912-1985). Het architectenbureau Van Zantbeek en Schoonis uit Sas van Gent was verantwoordelijk voor de uitvoering in de jaren 1953-1954. De kerk is gebouwd in traditionalistische stijl volgens de principes van de Bossche School. Het kan worden opgevat als het gebouwde argument van Siebers in zijn discussie met J.A.C. Tillema in het Katholiek Bouwblad in 1951-1952 over de waarden van naoorlogse (katholieke) kerkbouw en de relatie tussen liturgie en architectuur. Belangrijke kunstenaars hebben hoogwaardige bijdragen geleverd in de vorm van steen- en beeldhouwwerk, bronswerken en schilderwerken. De kerk is gebouwd als opvolger van de op 20 september 1944 deels verwoeste kerk, waarbij de bouwlocatie iets naar het zuidwesten opschoof en een huizenrij werd gesloopt ten behoeve van een betere stedenbouwkundige en visuele aansluiting aan de Markt. Uit de voorganger werden de geschilderde kruiswegstaties uit 1938 van de Gentse kunstenaar Alberic Ysabee - waarop ook parochianen waren afgebeeld - meegenomen. De kerk staat bekend als de Heilige Maria Hemelvaart.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bakstenen KOEPELKERK opgebouwd uit samengestelde bouwvolumes rond centrale koepelruimte in traditionalistische stijl met Byzantijnse en klassieke elementen. Zowel aan het exterieur als in het interieur zijn de afzonderlijke bouwvolumes goed herkenbaar. Aan de voorzijde een narthex en op de topgevel een tufstenen kruis. Op de zuidwesthoek een vierkante toren met klok onder tentdak en een lage achtkante traptoren met betonnen wenteltap. Aan de zuidoostzijde de consistoriekamer. De koepel is gedekt met leien en wordt bekroond door een houten kruis bekleed met lood. De overige dakvlakken zijn gedekt met blauw gesmoorde Hollandse pannen. Opvallend is het grote aantal gemetselde bogen in zowel interieur als aan exterieur. De kerk is opgetrokken in een oranje-rode baksteen uit Aardenburg met tandlijsten onder de daklijsten. Voor het interieur is een lichter gekleurde baksteen gebruikt. De centrale, iets longitudinale koepel rust op een zichtbare betonnen ring in plaats van op pendentieven. In de rondboogvensters gekleurd glas-in-lood in lichte tinten. De iets verdiept gelegen doopkapel onder de toren is thans niet meer als zodanig in gebruik en het doopvont is verplaatst naar de rechterbeuk van het priesterkoor. Het orgel bevindt zich op een betonnen balkon gesteund door vier natuurstenen zuilen.

De raamdorpels en kapitelen zijn van Ettringer tufsteen, de vloeren en treden zijn belegd met Solnhoftegels en in het priesterkoor met kwartsiet in twee tinten. In het middenpad en op de hoeken van de centrale ruimte is de vloer voorzien van patronen in tegels van kwartsiet. De treden naar de altaren zijn van hardsteen en de altaren zelf van Vaurion. De preekstoel is uitgevoerd in Tailfer, een Belgische hardsteen.

In de koepel van de halfcirkelvormige absis een schildering uit 1955 van kunstenaar-priester Egbert Dekkers (1908-1983) voorstellende de Maria Hemelvaart. De centrale voorstelling wordt geflankeerd door twee engelen ecclesiae, de engel links vertrappt de oorlog en draagt de voorgangerkerk uit 1924 op zijn knie, de engel ter rechterzijde verbeeldt de groei van Philippine en draagt de voorgangerkerk uit 1864. Een groot aantal interieuronderdelen is van de hand van beeldhouwer Niel Steenbergen (1911-1997), te weten de bronzen plaquette op het hoofdaltaar met de voorstelling van het laatste avondmaal, de preekstoel met het beeldhouwwerk van de vier evangelisten en de zaaier, de bronsfiguren op het hek van de doopkapel, de bewerking het deksel van het bestaande neogotische doopvont en de acht bronzen medailles in de communiebanken met oud- en nieuwtestamentische voorstellingen. De grote ronde smeedijzeren kroon onder de koepel werd ontworpen door Siebers. De tufstenen kapitelen en het kruis op de voorgevel werden bewerkt door beeldhouwer Jan Vaes.

Waardering

De KOEPELKERK heeft architectuurhistorische waarde vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp van de architecten Siebers en Van Dael.

De kerk heeft cultuurhistorische waarde vanwege het belang als bijzondere uitdrukking van de pure en expressieve kerkarchitectuur in de traditie van de Delftse en Bossche school, waarin klassieke vormprincipes en getalmatige verhoudingen in katholieke kerkbouw centraal stonden.

Van bijzondere ambachtelijke kwaliteit is het metselwerk. De toepassing van een betonnen ring ter ondersteuning van de centrale koepel is vernieuwend. De kerk valt op door het ruime en gevarieerde gebruik van verschillende soorten natuursteen en de hoogwaardige bijdragen aan beeldhouwwerk, bronswerk en schilderijen van belangrijke katholieke kunstenaars uit de wederopbouw.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het gebouw en de inrichting zijn bijzonder gaaf en compleet bewaard gebleven. Om die reden vertegenwoordigt de kerk zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

Religieuze gebouwen

Kerk en kerkonderdeel

Kerk